

2017-047

Archeologienota Sint-Genesius-Rode Kruisdreef

Programma van maatregelen

Bert ACKE en Maarten BRACKE

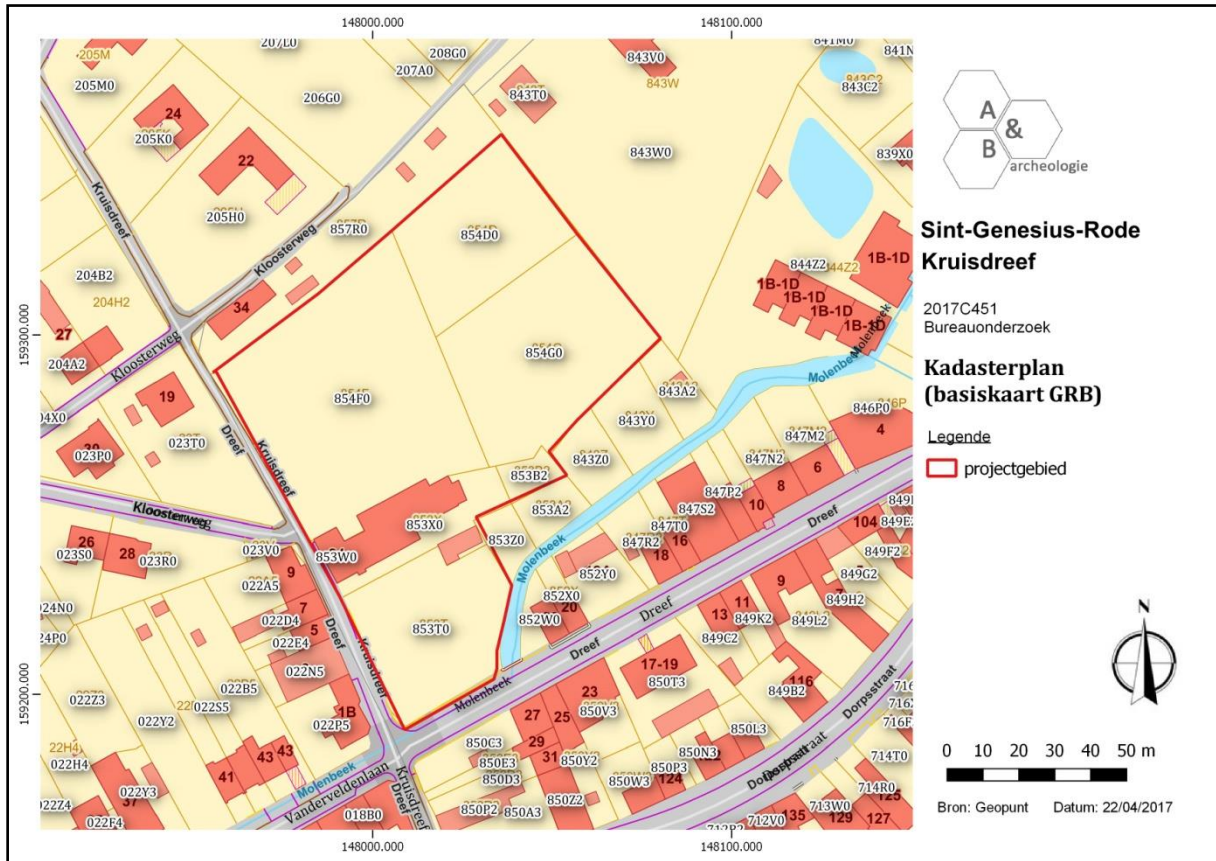
29-5-2017

1. Gemotiveerd advies

Het terrein bevindt zich aan de Kruisdreef en de Dreef (provincie Vlaams-Brabant). De totale oppervlakte van het plangebied bedraagt 9930m². Het betreft perceelnummers 853B2, 853T, 853W, 853X, 854D, 854F en 854G. Op perceel 853T, 853W en 853X bevindt zich een woning met bijgebouwen. Deze hebben een totale oppervlakte van 570m². Het terrein aan de zuidzijde van de woning is in gebruik als tuin. De rest van het gebied wordt gebruikt als weiland.

Op het terrein zullen 13 nieuwbouwwoningen gebouwd worden. Centraal op het terrein zal een weg met nutsvoorzieningen aangelegd worden met een noordoost-zuidwest oriëntatie. Deze weg zal een verbinding maken met de Kruisdreef. Langs de zuidelijke kant van de weg wordt een waterloop voorzien. Deze waterloop heeft een totale oppervlakte van 494m². De geplande werken hebben een nefaste impact in de bodem over het volledige plangebied en zullen het potentiële archeologisch erfgoed verstoren.

Het uitgevoerde bureauonderzoek is volledig waarbij alle relevante en beschikbare bronnen teruggevonden werden en geraadpleegd. Op basis van het verslag van resultaten van het bureauonderzoek kan de aan- of afwezigheid van een archeologische site echter niet gestaafd worden. Daarom is voor het volledige projectgebied dat dermate verstoord zal worden noodzakelijk om een verder vooronderzoek uit te voeren. Het geselecteerde gebied komt overeen met het volledige plangebied van ca. 9930m². Er wordt geadviseerd om vooronderzoek uit te voeren in de vorm van proefsleuven. Deze techniek is volgens een kosten-batenanalyse de beste optie om alle archeologische informatie te verzamelen. Andere vooronderzoeken (geofysisch, boringen, oppervlakteprospecties en metaaldetectie) zijn niet zinvol en dienen bijgevolg niet uitgevoerd te worden.

Figuur 1 Uitsnede uit het kadasterplan met aanduiding van het projectgebied (bron: geopunt.be).

2. Administratieve gegevens en afbakening

Locatiegegevens: Vlaams-Brabant, Sint-Genesius-Rode, Kruisdreef

Lambertcoördinaten onderzoeksgebied: xMin, yMin 147954, 159191 : xMax, yMax 148080, 159355

Kadastergegevens: Sint-Genesius-Rode, Afdeling 1, Sectie C, perceelnummers 853B2, 853T, 853W, 853X, 854D, 854F, 854G

De totale site heeft een oppervlakte van ongeveer 9930m². Op basis van de impact van de werkzaamheden dient over bijna het volledige terrein (ca. 9660m²), met uitzondering van de onderkelderde kernwoning (ca. 100m²) en directe aanbouw (ca. 170m²), verder vooronderzoek te gebeuren door middel van proefsleuven. De totale oppervlakte van de proefsleuven, 10 in totaal, bedraagt ca. 966m² oftewel 10% van de afgebakende zone. Het sleuvenplan is volgens een NW-ZO oriëntatie opgesteld om een duidelijk inzicht te krijgen in het archeologische potentieel. Aanvullend op de proefsleuven dienen nog kijkvensters, dwars- of volgsleuven aangelegd te worden met een dekkingsgraad van 2,5% oftewel 241m² van het terrein. Deze kunnen vrij ingepland worden door de uitvoerende erkende archeoloog. In totaal wordt zo 12,5% oftewel 1207m² van het volledige plangebied onderzocht.

3. Vraagstelling

Het doel van het onderzoek is om te achterhalen of er op het terrein één of meerdere archeologische sites aanwezig zijn en te bepalen welke maatregelen dienen te worden genomen voorafgaand aan de verdere ontwikkeling van het projectgebied. Daarnaast kan ook de verstoringsgraad in kaart gebracht worden. Hieronder worden enkele specifieke, niet limitatieve, onderzoeksvragen weergegeven.

- Zijn er archeologische sporen aanwezig? Welke spoorcategorieën komen voor?
- Wat is de bewaringstoestand van de aangetroffen sporen?
- Maken de sporen deel uit van één of meerdere structuren en behoren ze tot één of meerdere periodes?
- Kunnen sporen in verband gebracht worden met de nabijgelegen opgravingen? Sporen uit de vroege of volle middeleeuwen?
- Zijn er indicaties omtrent artisanale activiteiten of aanwijzingen voor andere functionele eigenschappen?
- Wat is de relatie tussen de archeologische sporen en het landschap?
- Kan een archeologische site uitgesloten worden?
- Wat is de graad van verstoring binnen het plangebied?
- Kan de oude beekvallei opgespoord worden en betreft het met zekerheid de oude loop van de Molenbeek? Hoe is de beekvallei verticaal en horizontaal opgebouwd en wat vertelt deze naar de gebruiksfase? Bevatten de stratigrafische eenheden

vondstmateriaal, eco-artefacten, ...? Zijn er sporen van heruitgravingen of verstoringen/dempingen? Leent de beekvallei zich tot verder natuurwetenschappelijk onderzoek?

4. Plan van aanpak (onderzoeksstrategie, -methode en –technieken)

Uit het verslag van resultaten kwam naar voor dat verder vooronderzoek met ingreep in de bodem door middel van proefsleuven de meest aangewezen methode is om deze site te onderzoeken. De afbakening van het onderzoeksgebied is te vinden op figuur 2. De voorziene onderzoeksmethode moet niet uitgevoerd worden indien de geplande werken alsnog niet zullen plaatsvinden.

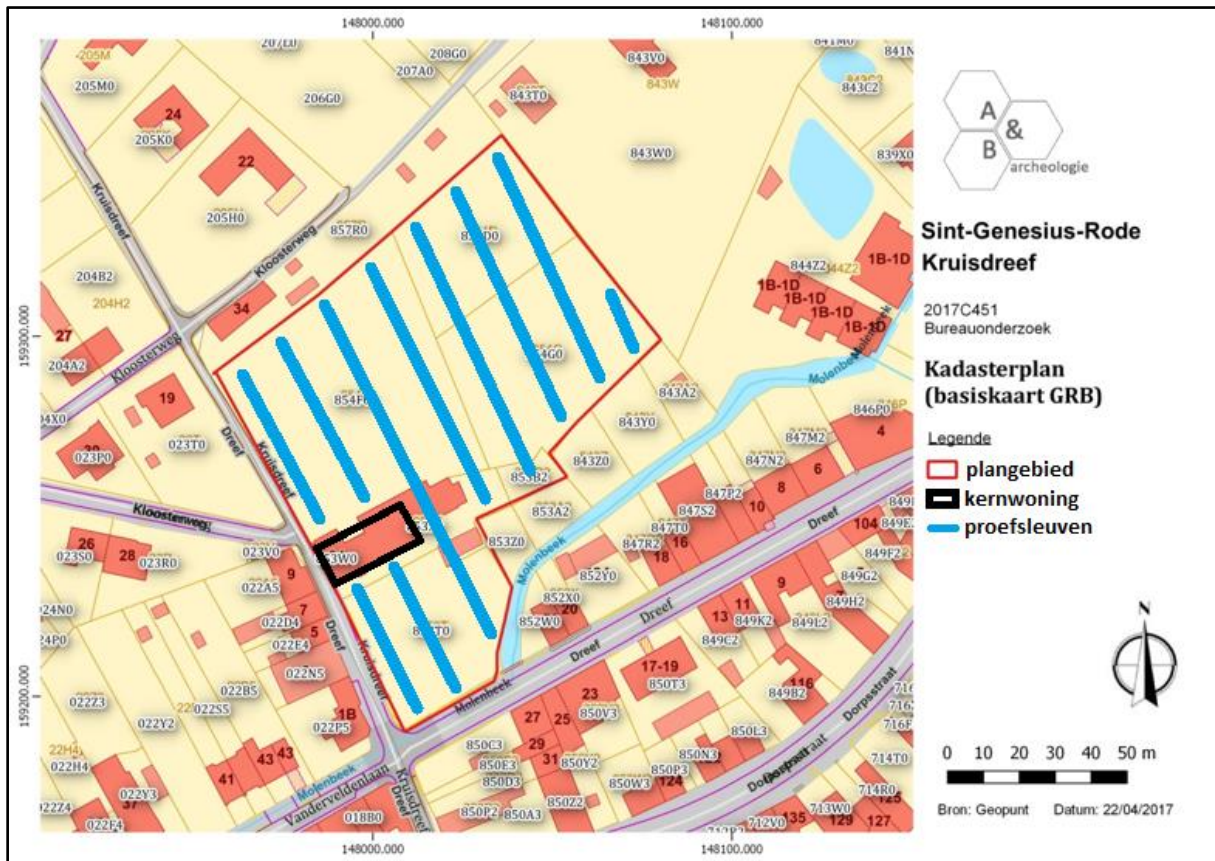
Teneinde na te gaan of er archeologisch relevante grondsporen aanwezig zijn binnen het onderzoeksgebied, dient gebruik gemaakt van de inplanting van parallelle ononderbroken proefsleuven in het onderzoeksgebied. Bij de inplanting bedraagt de afstand tussen de proefsleuven minimum 12m en maximum 15m (van middenpunt tot middenpunt). Voor de uitgraving wordt gebruik gemaakt van een niet-getande graafbak. De sleuven zijn 1,80 tot 2m breed en O-W georiënteerd. In dit geval zullen 10 bijna NW-ZO georiënteerde sleuven aangelegd worden. Daarnaast worden extra volg-, dwarsleuven of kijkvensters aangelegd om beter inzicht te krijgen in de aard van de aangetroffen archeologische sporen.

De sleuven worden bovendien haaks op de oude beekvallei ingepland. Minstens één proefsleuf dient de beekvallei volledig te doorsnijden, indien mogelijk tot op de volledige diepte, waarbij de profielsequentie opgetekend en geregistreerd wordt. Hierbij dient de beekvallei onderzocht te worden naar zijn oorsprong, opvullingspakketten en gebruiksfase. Ook dient gestaafd te worden of verder onderzoek hierop noodzakelijk is, zowel naar landschapsreconstructie (natuurwetenschappelijk onderzoek), dateringen als naar archeologisch potentieel toe.

Er wordt 10%, oftewel ca. 966m², van de onderzoekbare oppervlakte opengelegd door middel van sleuven en 2,5%, oftewel ca. 241m², door middel van volg-, dwarsleuven of kijkvensters. Op die manier is er een maximale info voor een minimale kost.

De grond wordt gescheiden afgegraven en gestockeerd naast de sleuf. Het dichten gebeurt op zo'n manier dat de originele bodemopbouw opnieuw bekomen wordt en dat de draagkracht van de bodem minstens gelijk is aan de draagkracht voorafgaand de start van het veldwerk. Indien nodig worden kwetsbare sporen (bv. urnengraven) afgedekt met waterdoorlatende doek.

Zowel het veldwerk als de verwerking en rapportage van de hierboven beschreven methodes dienen te voldoen aan de methodiek zoals beschreven in de Code van Goede Praktijk. Het onderzoeksdoel is succesvol bereikt indien de vraagstelling gefundeerd kan beantwoord worden.

Figuur 2 Projectie van de sleuven op het kadasterplan met uitzondering van de kernwoning (ca. 270m²) (bron: geopunt.be).

5. Gewenste competenties

- Het team moet bestaan uit minstens 1 archeoloog met minstens 100 werkdagen ervaring met onderzoek op zandleemgronden.
- Het team moet bestaan uit minstens 2 archeologen met minstens 40 werkdagen veldervaring met proefsleuvenonderzoek in zandleemgronden.

6. Voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk

Er zijn geen voorziene afwijkingen ten aanzien van de Code van Goede Praktijk.